

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Ianvarii Et Febrvarii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258

De S. Gregorio Lingonensi episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77365)

Quidam puer, nomine Prudens, morbo calculi adeò vexatus fuit, vt vitam eius parentes desperarent: sed cum ad tumulum sanctæ virginis cum gemitu & lachrymis morbi sui curationem peteret, calculus eodem die ab illo egressus est, nec eius vltèriùs molestiam persensit.

Gotthus quidam die Dominico laborans, vtraque manu contractus est. Itaque tota nocte orans ad sepulcrum sanctæ virginis, postera luce incolumis abscessit. Erat id temporis super eius monumentum extructum ligneum oratorium: verùm gloriose memoriæ Clodoueus rex, qui ob eius amorem, in carcerem reclusus sæpè veniam dederat, & ob diuersa crimina animaduersione dignissima capite plectendos, in ipso propè carnificis istu, supplicante pro eis Genouefa, absoluerat, basilicam mirabili opere extruendam susceperat, sanctæ virginis adhortationibus permotus, quæ postea, illo è rebus humanis excedente, studio illustrissimæ Clotildis reginæ, coniugis eius, mirificè exedificata & ornata, in sublime creuit fastigium, triplici porticu insignita. Oremus sine intermissione virginem sanctissimam, vt oret Deum pro peccatis quæ admisimus, impetret mortalibus, cibum & mentis & corporis, vt indiuiduæ Trinitati reconciliati, exultemus in splendoribus sanctorum, & magnificemus Dominum nostrum Iesum Christum, cui est honor, gloria, imperium & potestas in secula seculorum, Amen.

Gotthus contractus sanatur.

VITA SANCTI GREGORII LINGONENSIS EPISCOPI, GREGORIO TVRONEN. AVTHORE,

Lib. de Vita Patrum, cap. 7.

Gregiæ sanctitatis viri, quos palma perfectæ beatitudinis à terris eleuans euexit ad cælos, ij sunt, quos aut non fidei & charitatis vinculum ligat, aut elemosynarum fructus ditat, aut flos castitatis adornat, aut martyrij agonizatiõ certa coronat. In quibus ad inchoandum perfectæ iustitiæ opus illud fuit studium, vt in primis corpus sine macula præparatum habitaculum Spiritui sancto præberent, & sic ad reliquarum virtutum excelsa contenderent, atque ipsi sibi persecutores facti, dum in se sua perimerent vitia, tanquam martyres probati, peracto cursu agonis legitimi, triumpharent. Quod tamen nullus sine Dei ope valebit efficere, nisi Dominici adiutorij protegatur vel parma, vel galea. Itaque quod egerit, non sui, sed diuini, nominis gloriæ deputet, iuxta illud Apostoli: *Qui gloriatur, in Domino gloriatur.* In hoc enim & beatus Gregorius omnè gloriam contulit, quide excelsa Senatorij ordinis potentia, ad illam se humilitatem subdidit, vt omnibus seculi curis abiectis, soli se Deo dicaret, quem in pectore retinebat.

4. IAN V A.

Studij continentia in sanctis.

1. Cor. 1.
1. Cor. 10.

Igitur sanctus Gregorius ex senatoribus primis benè literis institutus, Augustodunensis ciuitatis Comitatum ambiuit. In Comitatu autem positus, regionem illam per quadraginta annos iustitia comitante correxit, & tam seuerus atque districtus fuit in malefactoribus, vt vix eum vllus reorum posset euadere. Coniugem de genere senatorio habuit, Armentariam nomine, quam ad propagandam generationem tantum dicitur cognouisse, de qua & filios, Domino largiente, suscepit. Aliam verò mulierem, vt iuuenilis affolet feruor inardescere, non contigit.

Post mortem autem vxoris ad Dominum conuertitur, & electus à populo, Lingonensis vrbi Episcopus ordinatur. Cui magna fuit abstinentia, sed nè iactantia putaretur, occultè subcinericeos panes ex hordeo alijs triticeis supponebat, quos frangens egenis erogabat, ipse verò clam hordeaceos, nemine intelligente, comedebat, similiter & de vino faciens. Nam dum aquam seipincerna porrigeret, ad dissimulandum, aquam aliam desuper effundebat, tale vitrum eligens, quod claritatem aquæ obtegeret. Iam in ieiunijs, elemosynis, orationibus atque vigilijs tam efficax, tamque deuotus erat, vt in medio mundi positus, nouus effulgeret eremita. Nam cum apud Diuionense castrum moraretur assidue, & domus eius Baptisterio adhereret, in quo multorum sanctorum reliquiæ tenebantur, nocte de stratu suo, nullo sentiente, consurgens

Vide virtutum catalogum, in quibus sanctus Episcopus exercebatur.

K

ad

ad orationem, Deo tantum teste, pergebat, ostio diuinitus reſerato, attenteque pſal-
lebat in baptiſterio. Sed cum hoc multi temporis ſpatio ageret, res tandem ab vno
Diacono cognita & manifeſtata eſt. Is enim cum cognouiſſet hæc agi, à longè, nè cum
vir beatus ſentire poſſet, proſequebatur, & quid ageret ſpectabat. Aiebat autem Dia-
conus, quòd cum veniret ſanctus Dei ad oſtium baptiſterij, pulſaretque manu pro-
pria, oſtium nemine comparente aperiebatur, illoque ingrediente, diutiſſimè ſilenti-
um erat, poſteà pſallentium, tanquam multarum vocum ſonus, per trium horarum &
ferè amplius ſpatium audiebatur. Credo ego, quòd cum magnorum ſanctorum in eo-
dem loco haberentur reliquiæ, ipſi ſe beato viro reuelantes, laudem Domino in com-
mune redderent. Impleto autem curſu, reuertens ad lectulum, ita ſe cautè ſuper ſtra-
tum deponebat, vt prorsus nemo ſentiret. Obſeruatores verò oſtium baptiſterij ob-
ſeratum inuenientes, clauè ſua ſolita aperiebant. Commotoque ſigno, ſanctus Dei,
ſicut reliqui, nouus ad officium Dominicum conſurgebat. Cum energumeni eum in
primo die Episcopatus ſui conſiterentur, rogabant eum Preſbyteri, vt eos benedicere
dignaretur. Quòd ille viriliter, nè vanam incurreret gloriam, reſpuebat, clamans in-
dignum ſe ad manifeſtandas virtutes Dominicas eſſe miniſtrum. Sed tamen quia diu-
tius hoc diſſimulare non potuit, adduci eos ad ſe iubens, ſine vilo tactu, factò tantum
ſigno Crucis econtrà, verbo demonia diſcedere imperabat. Quòd illa protinus audien-
tia, corpora, quæ nequitia ſua diuexarant, abſoluebant. Et illo abſente, multi cum
virga, quam in manu ferre ſolitus erat, ſuſpenſos atque ſignatos energumenos libera-
bant. Nam & de ſtratu eius ſi quis ægrotus quippiam abſtulſſet, erat præſens medi-
camentum.

Signo Cru-
cis & verbo
demonia
eiſciebat.

Nota Le-
ctor.

Armentaria autem neptis eius, cum grauitè quodam tempore in adoleſcentia ſua
à quartano fatigaretur incommodo, ac medicorum ſtudio plerunque fora, nullum
poſſet ſentire leuamen, & ab ipſo confeſſore beato ſepius, vt orationi inſiſteret, hortar-
retur, quadam die lectum eius ipſa petijt: in quo poſita, ita febris cuncta reſtricta eſt, vt
nunquam ea deinceps ægrotaret.

Mors ſancti
viri.

Beatus autem Gregorius cum per diem ſanctum Epiphaniarum ad ciuitatem lon-
ginquam ambulàſſet, à modica febre pulſatus, relicto ſeculo, ad Chriſtum migravit.
Cuius beata facies ita erat glorificata poſt tranſitum, vt roſis ſimilis cerneretur. hæc
enim apparebat rubea: reliquum verò corpus tanquam candidum lilium refulgebat,
vt æſtimares eum iam tunc ad futuræ reſurrectionis gloriam præparatum. Quòd de-
ferentes ad caſtrum Diuionenſe, vbi ſe iuſſerat tumulari, in planitie illa, quæ à parte aqui-
lonis habetur, haud procul à caſtro aggrauati geſtatores, non ſuſtinentes feretrum, ſo-
lo depoſuerunt, ibique parumpèr reſumentes vires, & poſt paululum eleuantes, ad in-
tramuraneam eum Eccleſiam detulerunt. Aduenientibus autem quinta die Episco-
pis, ab Eccleſia ad baſilicam beati Ioannis deferebatur. Et ecce vincti carceris ad bea-
tum corpus clamare cœperunt, dicentes: Miſerere noſtrè, piſſime domine, vt quos
viuens in ſeculo non abſoluisti, vel defunctus cæleſte regnum poſſidens, digneris ab-
ſoluere: viſita nos, quæſumus, & miſerere noſtrè. Hæc & alia illis clamantibus, aggra-
uatum eſt corpus ita, vt ipſum penitus ſuſtinere non poſſent. Tunc ponentes feretrum
ſuper terram, virtutem beati antiſtitis præſtolabantur. His ergò expeſtantibus, ſubitò
reſeratis carceris oſtijs, trabes illa, qua vincitorum pedes coarctabantur, repulſis obici-
bus, ſcinditur media, confractisque catenis, omnes pariter diſſoluuntur, & ad beatum
corpus, nemine retinente, perueniunt. Dehinc eleuantes feretrum geſtatores, ij inter
reliquos obſequuntur, qui à Iudice poſteà ſine damno aliquo ſunt dimiſſi. Poſt hæc bea-
tus confeſſor multis ſe virtutibus declarauit. Aiebat enim quidam religioſus, cælos ſe
apertos in die eius ſepulturæ vidiffe. Nec enim ambigitur, quin poſt actus angelicos ſi-
dereis ſit cœtibus aggregatus.

Magnum
miraculum
pro inuoca-
tione ſan-
ctorum.

Vinctus quidam per viam illam, qua beatum corpus à Lingonis eſt exhibitum, ad
antedictum caſtrum adducebatur. Cumque milites cum equitibus præcedentes, poſt
terga traherent vinctum, ad ſupradictum locum, vbi beati confeſſoris artus quieue-
rant, perueniunt: quem dū præterirent, vinctus, inuocato nomine beati antiſtitis, pe-
tijt vt eum ſua miſericordia liberaret. Quo orante, laxati ſunt laquei de manibus eius:
ſed ſentiens ſe ſolutum, non id euulgauit, coopertisque manibus, putabatur adhuc eſſe
ligatus. Ingreſſi autem portam caſtri, cum ad atrium perueniſſent, hic exiliens, & cor-
rigia

DE S. RIGOBERTO RHEMORVM ARCHIEPISCOPO. III

rigiam ligaminis trahentium in manu tenens, cum auxilio omnipotentis Domini, & obtentu beati Pontificis, liberatus est.

Admirabile autem est & illud miraculum, qualiter beatum corpus eius, cum post multa tempora transferretur, apparuit gloriosum. Cum enim beatus Pontifex in angulo basilicæ fuisset sepultus, & paruus fuisset locus ille, nec eò populi sic possent accedere, vt deuotio postulabat, sanctus Tetricus filius & successor eius hæc cernens, & virtutes ibidem assidue operari prospiciens, ante altare basilicæ fundamenta iacit, erectamque absidem miro opere construit, & transuoluit. Ea verò transuoluta, disrumpitque pariete, arcum ædificat. Quod opus cum esset perfectum atque exornatum, postquam in media abside loculum fodit, quò corpus beati Patris transferre volebat, conuocat Presbyteros & Abbates ad illud officium. Qui vigilantes orabant, vt se beatus confessor ad hanc sibi præparatam habitationem transferri permitteret. Manè autem factò, cum choris psallentium apprehensum sarcophagum, ante altare in absidem, quam beatus Episcopus ædificauerat, transtulerunt. Quod sepulcrum dum diligenter componunt, subito, & vt credo, ad Dei iussu, opertorium sarcophagi motum est in vna parte, & ecce apparuit beata facies eius ita integra & illasa, vt putares eum non mortuum esse, sed dormientem. Sed nec de ipso vestimento, quod cum eo positum fuit, aliquid ostensum est diminutum. Vnde non immeritò apparuit gloriosus post transitum, cuius caro non fuit corrupta ludibrio. Magna est enim corporis & cordis integritas, quæ & in præsentis seculo præstat gratiam, & in futuro vitam largitur æternam. De qua Paulus Apostolus ait: Pacem sequimini & sanctificationem, sine qua nemo videbit regnum Dei. Corpus eius post multos annos quale fuerit.

Puella quædam die Dominico dum suum caput componeret, pectus apprehensus manibus eius, credo ob iniuriam diei sanctæ, adhæsit ita, vt affixi dentes tam in digitis, quam in palmis magnum ei dolorem inferrent. Quæ cum basilicas sanctorum stans atque obsecrans circuiret, ad sepulcrum beati Gregorij antistitis, in eius virtute confisa, prosternitur. Cumque diutissime beati confessoris presidium flagitasset, directa manus eius ad opus pristinum, pectine decedente, reducitur. Sed & energumeni cum confitentis, ad eius sepulcrum sæpè purgantur. Nam plerumquè vidimus post eius transitum, virgula, cuius supra meminimus, quam manu gerebat, per parietes ita eos affixos, vt putares illos validis atque acutissimis sudibus retineri. Multa quidem de eodem gesta cognouimus: sed nè fastidium incitarent, de pluribus pauca perstrinximus. Obijt autem tricesimo tertio Episcopatus sui anno, ætate nonagenaria: qui se virtutibus manifestis sapiens declarauit. Item vestis.

DE S. QVINTINI INVENTIONE, QVÆ HAC DIE CELEBRATUR, videat Lector Tom. 6. die 1. Decembris Histor. S. Eligij Episcopi lib. 1. cap. 6. Vide quomodo confugiētes ad sanctorum sepulcra, sanentur.

VITA S. RIGOBERTI, RHEMORVM ARCHIEPISCOPI, PER F. LAVRENTIVM SVRIVM EX MANVS scriptis codicibus, mutato stylo, paraphrasticis descripta.

Temporibus Childeberti, Dagoberti & Chilperici regum Franciæ, extitit vir Dei Rigobertus, quem quidam Robertum vocant. Traxit ille originem ex spectabili prosapia in regione, quam Ribiariorum vocant, patre Constantino, matre è Francorum gente: porro à primis ætatis inijs totum se cælestibus mancipauit studijs & disciplinis, castitati deditus, vigilijs & orationi intentus, sermone verax, charitate feruidus, abstinentiæ studiosus, humanitate conspicuus, sapientia illustris, iustitiæ tenax, consilio prudēs, omniq; morum honestate venerabilis. Vnde factum est, vt ijs virtutum ornamentis instructus, breui ad perfectionis apicem pertingeret, & vt erat diuinitus præordinatum, Pontificis dignitate afficeretur. Factus autem episcopus, diuina ipsum adiuuante gratia, talis ac tantus ilicò apparuit, vt & bonis 4. IANVA, Paulus Acmyl. hist. Franciæ lib. 2.